

Podle 1. odst. § 411 tr. ř. přísluší prominouti nebo zmírniti trest, pokud zákon jinak neustanovuje, presidentu republiky. Není a nebylo ani v době, kdy došlo ke zmíněnému usnesení, zákonného ustanovení, jež by opravňovalo sborový soud první stolice ku prominutí nebo zmírnění trestu smrti, jež jako sborový soud porotní svým pravoplatným rozsudkem uložil. Právo prominouti nebo zmírniti trest smrti, o nějž tu šlo, příslušelo tudíž jedině presidentu republiky. Opatření citovaným usnesením krajského soudu trestního v Praze učiněné záležitosti však ve zkrácení náhradního trestu na svobodě rozhodnutím presidenta republiky na místě trestu smrti ustanoveného, tedy ve zmírnění tohoto náhradního trestu a v důsledku toho též ve zmírnění trestu, uloženého uvedeným pravoplatným rozsudkem krajského soudu trestního jako soudu porotního v Praze. Podle toho byl citovaným usnesením porušen zákon v ustanovení 1. odst. § 411 tr. ř. Zmíněné usnesení nedovolává se na odůvodněnou opatření jím učiněného určitého ustanovení zákona. Ze slov »nezaviněná vazba«, v tomto usnesení se vyskytujících, lze však s určitostí souditi, že krajský soud trestní vycházel při započtení vazby, již odsouzený vytrpěl před vynesením rozsudku soudu první stolice, t. j. při započtení vazby od 31. května 1931, 7 $\frac{3}{4}$ hod., do 17. září 1931, 14 hod., z ustanovení § 55 a) tr. zák. a při započtení další vazby z ustanovení 1. věty § 400 tr. ř. Tyto zákonné předpisy mají však místo jen v případech, v nichž byl obžalovaný rozsudkem soudu první stolice nebo nálezením vyšší soudní stolice odsouzen k trestu na svobodě nebo k trestu peněžitému, nikoli i v případě, v němž president republiky, použiv svého práva udíleti milost ve věcech trestních, prominul odsouzenému trest smrti pravoplatným rozsudkem trestního soudu uložený a ustanovil na místě tohoto trestu náhradní trest na svobodě. Podle toho byl citovaným usnesením porušen zákon též v ustanoveních § 55 a) tr. zák. a 1. věty § 400 tr. ř.

Čís. 5194.

Účel ustanovení § 18 odst. 3 zák. č. 126/33.

Zákon tu nestíhá jen dopravu cizozemských tiskopisů po živnostensku, nýbrž dopravu jich vůbec.

Pro trestnost stačí již, že byl překročen zákaz dovozu; nezáleží na tom, naznačuje-li politické smýšlení dovozcovo, že byl sledován další cíl, či nikoli.

Před účinností zákona č. 126/33 vyslovené odnětí poštovní dopravy tiskopisu ve smyslu § 26 zák. č. 6/1863 nahrazuje podle § 19 odst. 4 tohoto zákona náležitosti ve smyslu § 10 odst. 2 téhož zákona, podmiňující jinak trestnost skutku podle § 18 odst. 3 zákona.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1935, Zm I 681/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 26. dubna 1934, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 18 odst. 3 zákona ze dne 10. července 1933, č. 126 sb. z. a n.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 lit. a) tr. ř. Nelze jí přisvědčiti. Stěžovatel se mylí, když postrádá v souzeném případě jakožto náležitost pro odsouzení nezbytnou zjištění, že rozšiřování tiskopisu »Der Freiheitskampf« a »Völkischer Beobachter«, jichž jednotlivá čísla obžalovaný do Československa dopravil, bylo zakázáno na podkladě předcházejícího rozhodnutí trestního soudu ve smyslu § 10 odst. 2 zák. čís. 126/1933 sb. z. a n., pokud se týče, když naznačuje výtku, že nebylo přihlédnuto k tomu, že takového usnesení trestního soudu zde není. Vždyť ustanovení § 19 odst. 4 cit. zák. přiznává skutečnosti, že poštovní doprava byla na základě § 26 všeob. tisk. zák. cizozemským tiskopisům odňata před účinností této tiskové novely, týž účinek jako zákazu nově normovanému v § 10 zák. čís. 126/1933 sb. z. a n. Je-li proto zjištěno nalézacím soudem, že vyhláškou ministerstva vnitra, řádně publikovanou v Úředním listě ze dne 9. května 1933, byla uvedeným dvěma tiskopisům odňata doprava (scil. poštovní) v Československu, a to ve smyslu § 26 zák. čís. 6/1863 ř. z., a jestli zákon, mluvě v § 19 odst. 4 cit. zák. o cizozemských tiskopisech, vůbec nerozlišuje mezi tiskopisy periodickými a neperiodickými, pak takové odnětí poštovní dopravy oněm tiskopisům, nařízené již před 23. červencem 1933, kdy zákon čís. 126/1933 sb. z. a n. nabyl účinnosti, plně nahrazuje podle § 19 odst. 4 cit. zák. náležitosti ve smyslu § 10 odst. 2 téhož zákona, trestnost skutku podle § 18 odst. 3 zák. jinak podmiňující.

Pokud se týše samotné skutkové podstaty trestného činu, jímž byl stěžovatel uznán vinným, přehlíží stížnost, že skutková podstata tohoto přečinu řadí se k jiným, podle právního řádu již dávno platným normám, vydaným k zachování pořádku ve věcech tiskových (druhá částka zák. čís. 6/1863 ř. z.), a že tudíž není svojí přísností ojedinělou ve hmotném právu trestním. Pro trestnost skutku dostačuje již skutečnost, že byl překročen zákaz dovozu; nerozhoduje, zda politické smýšlení dovozcovo naznačuje či nikoli, že byly sledovány ještě nějaké další cíle, zejména snahy rozšiřovací, umožnění též jiným osobám, aby seznaly obsah tiskopisu. Trestnou činností podle zákona stíhanou je dovoz cizozemského zakázaného tiskopisu na území Čsl. republiky, již jako fakt sám o sobě. Motivy vládního návrhu k zák. čís. 126/1933 sb. z. a n. k tehdejšímu § 18 praví: »Poněvadž nelze cizí časopisy prakticky podrobiti všem ustanovením zdejších zákonů, zejména pokud jde o pořádková ustanovení tiskového řádu, nezbyvá než přiznati státní správě možnost, aby jejich rozšiřování omezila nebo zamezila jiným způsobem«; považoval tudíž sbor zákonodárný, rozhodnuv se novelisovati platný tiskový zákon jen v určitých částech, za potřebné vsunouti do tiskové novely čís. 126/1933 sb. z. a n. — na rozdíl od úpravy trestních předpisů, zamýšlené vládní osnovou — trestní ustanovení § 18 odst. 3, postihující nejen kolportáž, právo dopravy (přepravy) poštou nebo po železnici a rozšiřování, jak původně bylo míněno, nýbrž též dovoz vůbec a dopravování jakýmkoliv způsobem (srov. znění § 18 a § 43 čís. 9 vlád. osnovy a § 10 a § 18 odst. 3

tisk. nov.). Účelem zákona je proto postihnouti pod pohrůžkou trestní sankce přečinu k a ž d é h o d o v o z c e a z důvodu udržení pořádku ve věcech tiskových znemožniti takto jakékoli vnikání cizozemských tiskopisů na území Čsl. republiky, pokud pro jejich státu nepřátelskou tendenci a způsobilost buditi city čsl. státu nepříznivé bylo státní správou shledáno potřebným zakázati jejich dovoz.

Zákon nestíhá, jak myslí stěžovatel, jen dopravu cizozemských tiskopisů provozovanou p o ž i v n o s t e n s k u; stíhá d o p r a v u v ů b e c, jak vyplývá z jasné jeho textace v § 10 odst. 3 a v § 18 odst. 3. Pro živnostenského rozšiřovatele, kteréhožto termínu je použito speciálně v § 18 odst. 2 čís. 3 zák., je trestnost činu zvýšena ještě dalším trestem ztráty živnostenského oprávnění; tím míní zde zákon zřejmě pouze zvláštní živnostenské oprávnění k dovozu, dopravě a rozšiřování tiskopisů a nikoli živnost v nejširším slova smyslu a jsou proto zcela zbytečné veškeré úvahy zmateční stížnosti, které se vztahují k této otázce, napadeným rozsudkem vůbec ani neřešené. Uvedený přísnější výklad zákona, odpovídající plně jeho duchu i literě, má oporu zejména i ve zprávě ústavně-právního výboru poslanecké sněmovny N. S. R. Č. 1933 č. tisku 2282, že podnětem k této jen p r o z a t í m n í novelisaci tiskového zákona byly okolnosti související »s nynější vnitropolitickou i zahraniční situací státu«. Stěžovatel se nemůže dovolávati ani beztrestnosti z důvodu, že není p o v i n e n znáti obsah vyhlášek Úředního listu, a že o zákazu tom nevěděl. V souzeném případě jde o přestoupení zákazu, takže přichází v úvahu ustanovení § 238 tr. zák., podle něhož k tomu, aby čin byl vinníku přičítán jako přečin nebo přestupek, stačí nedbalost, a tato je již dána, neznal-li nebo neseznámil-li se vinník s předpisem ať všeobecným nebo zvláštním v úvahu přicházejícím. Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti.

Čís. 5195.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 2 al. 1 a 2 zák. na ochr. rep. stačí spolčení se s kýmkoliv nebo styk s činitelem v zákoně uvedeným, jakmile k nim došlo k účelu v tomto paragrafu vytčenému.

Nezáleží na tom, jak se v rámci a na podkladě spolčení nebo styku vyvíjí a uplatňuje další pachatelova činnost přípravná.

Pro subjektivní stránku se vyžaduje u pachatele vlastní záměr úkladný, k jehož uskutečnění vešel pachatel ve spolčení nebo ve styk zákonem požadovaného způsobu.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1935, Zm I 362/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 16. února 1934, jímž byl obžalovaný A. S., byv obžalován pro zločin přípravy úkladů podle § 2 al. 2 zák. na ochranu republiky, uznán vinným jen přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 č. 1 odst. 2 cit. zák.